

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-834

02/09/2019

ქ. თბილისი

ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში შპს „ჯი თი ემ გრუპ“-ის მეტალურგიული წარმოების (ფეროშენადნობთა ქარხანა) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილებაზე (წიდის სამსხვრევ-დამხარისხებელი ხაზის მოწყობა და ექსპლუატაცია) სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

შპს „ჯი თი ემ გრუპ“-ის მიერ, გზმ-ს ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, სოფ. არგვეთაში მეტალურგიული წარმოების (ფეროშენადნობთა ქარხანა) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილების (წიდის სამსხვრევ-დამხარისხებელი ხაზის მოწყობა და ექსპლუატაცია) სკრინინგის განცხადება.

შპს „ჯი თი ემ გრუპ“-ის მეტალურგიულ წარმოებაზე (ფეროშენადნობთა ქარხანაზე) 2012 წლის 27 თებერვალს გაცემულია ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა N11, გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის 48-ე მუხლის მე-4 ნაწილის თანახმად, 2019 წლის 30 მაისს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის ბრძანებით N2-462 გაიცა გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება.

ფეროშენადნობთა ქარხანა განთავსებულია ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, სოფ. არგვეთას ტერიტორიაზე შპს „ჯი თი ემ გრუპის“ საკუთრებაში არსებულ არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწის ნაკვეთზე (ს/კ 32.03.49.484; 32.03.49.243).

სკრინინგის განცხადების თანახმად, უახლოესი დასახლებული პუნქტი საპროექტო ტერიტორიიდან დაშორებულია 450-500 მ-ით, თუმცა წარმოდგენილი კოორდინატების ელექტრონული გადამოწმების შედეგად დგინდება, რომ უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს დაახლოებით 350 მ-ში. მიწის ნაკვეთს სამხრეთით ესაზღვრება რკინიგზა, ასევე სამხრეთით დაახლოებით 1 კმ-ში მიედინება მდ. ყვირილა, ჩრდილო-დასავლეთით კი, E-60 ავტომაგისტრალის არგვეთას კვანძი.

განცხადების მიხედვით, საწარმოში ფუნქციონირებს ორი 8 მგვტ-იანი ღუმელი. დღე-ღამეში წარმადობა ფეროსილიკომანგანუმისთვის 96 ტ-ს და ფეროსილიციუმისთვის 60 ტ-ს შეადგენს. შესაბამისად, საწარმოს წლიური წარმადობა ფეროსილიკომანგანუმისთვის 31680 ტონას შეადგენს, ხოლო ფეროსილიციუმისთვის- 19800 ტონას.

ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის შესაბამისად, ამჟამად საწარმოს ტერიტორიაზე განთავსებულია ინფრასტრუქტურის შემდეგი ელემენტები: ადმინისტრაციული შენობა, საღუმელე კორპუსები, ჰაერგამწმენდი სისტემები, სატრანსპორტიორო გალერეა, კაზმის

მომზადების უბანი, სატრანსფორმატორო, ღია და გადახურული სასაწყობო ბაქნები, ნავთობპროდუქტების საცავი;

წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადების მიხედვით, ფეროშენადნობთა ქარხნის ტექნოლოგიურ პროცესში ერთ-ერთ ნედლეულად გამოიყენება როგორც ადგილობრივი, ასევე შემოტანილი წიდა. მისი გამოყენების ეფექტურობის გასაზრდელად საწარმოს სანებართვო ტერიტორიაზე დაგეგმილია წიდის სამსხვრევ-დამხარისხებელი ხაზის მოწყობა, რასაც არ ითვალისწინებდა 2012 წლის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.

პროექტით გათვალისწინებულია წლიურად 49500 ტ. წიდის გადამუშავება. ობიექტი იმუშავებს წელიწადში 330 დღეს, 8 საათიანი სამუშაო გრაფიკით და დღეში გადამუშავებს 150 ტონა წიდას.

წიდის სამსხვრევი დანადგარის შემადგენელი ნაწილებია: პანდუსი, ლენტური ტრანსპორტიორი, ბუნკერები, ყბებიანი მსხვრევანა, ვიბროცხავი, კონუსური მსხვრევანა, სარეცხი დანადგარი, პროდუქციის ბაქნები, დაბალპროცენტიანი შემცველობის წიდის ტრანსპორტიორი, სალექარი და წყალშემკრები არხი.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, წიდის მსხვრევა მიმდინარეობს შემდეგი ტექნოლოგიით: წიდა, რომელშიც მანგანუმის შემცველობა 8-15%-ია დამტვირთველით მიეწოდება ბუნკერს, საიდანაც ლენტური ტრანსპორტიორით გადადის ყბებიან სამსხვრეველაში, სადაც მიიღება 0-40 მმ. ფრაქცია. დამსხვრეული მასა ლენტური ტრანსპორტიორით მიეწოდება ვიბროცხავს, საიდანაც ხდება 40მმ-ზე მსხვილი ფრაქციის დაბრუნება კონუსურ სამსხვრეველაზე. დამსხვრეული მასა ისევ მიეწოდება ვიბროცხავს. გარეცხილი მასა მიეწოდება დამლექ მოწყობილობას. პროდუქცია, რომელიც შეიცავს 15-30% მანგანუმს განთავსდება მობეტონებულ ბაქნებზე. დაბალი შემცველობის წიდა დასაწყობდება შესაბამის ბაქანზე. დამსხვრეული წიდა ბრუნდება უკან, ფეროშენადნობი ქარხნის ტექნოლოგიურ ციკლში, როგორც ძირითადი ელემენტით მდიდარი მასალა.

აღსანიშნავია, რომ წიდის ტექნოლოგიური პროცესი ითვალისწინებს სველ მსხვრევას. საწარმოს საპროექტო წარმადობიდან გამომდინარე ტექნიკური წყლის საჭირო ხარჯი იქნება 300 მ³/დღ, შესაბამისად წლის განმავლობაში მოხმარებული წყლის რაოდენობა იქნება 99 000 მ³. საწარმოში დაგეგმილია წყლის გამოყენების ბრუნვითი სისტემის მოწყობა. წყლის ტექნოლოგიური დანაკარგი შეადგენს 10-12 %-ს, ამიტომ ბუნებრივი წყლის ობიექტიდან წიდის სამსხვრევი დანადგარის ექსპლუატაციისთვის აღებული წყლის რაოდენობა იქნება 36 მ³/დღ. და წელიწადში- 11880 მ³ (ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მიხედვით, საწარმოს ტერიტორიაზე არსებობს ჭაბურღილები). გარდა ამისა, შპს „ჯი თი ემ გრუპის“ 2012 წლის ფეროშენადნობთა ქარხნის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის მიხედვით, საწარმოში წყალი გამოიყენება: საწარმოო მიზნებისთვის (ლუმელებისა და ტრანსფორმატორების გასაცივებლად), სველ მტვერდამკერ მოწყობილობაში, საყოფაცხოვრებო მიზნებისათვის, რაც ჯამურად შეადგენს 5109,75 მ³/წელ.

საწარმოო მიზნებით გამოყენებული წყლის გაწმენდა მოხდება სალექარში. ზედაპირულ წყლებზე ზემოქმედების მინიმუზაციის მექანიზმად გათვალისწინებულია, სამსხვრევი დანადგარების მობეტონებულ ტერიტორიაზე განთავსება და წყალშემკრები არხების მოწყობა.

გარემოზე ზემოქმედება მოსალოდნელია ატმოსფერულ ჰაერში ინერტული მასალის მტვრის გაფრქვევით, რომელიც წარმოიქმნება როგორც საწარმოს მოწყობის პროცესში ასევე სამსხვრევი დანადგარის ექსპლუატაციისას. მსხვრევის პროცესში გამოიყოფა არაორგანული და მანგანუმის მტვერი. განცხადების თანახმად, ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაბნევის ანგარიში შესრულებულია 500 მ-ზე, რის შედეგადაც დადგინდა, რომ გაიზრდება, როგორც არაორგანული მტვერის, ისე მანგანუმის დიოქსიდის ინტენსივობა.

ხმაურის გავრცელება მოსალოდნელია როგორც სამშენებლო სამუშაოების, ასევე საწარმოს ექსპლუატაციის პროცესში. აღნიშნულ შემთხვევაში ხმაურის წყაროს წარმოადგენს ყბებიანი მსხვრევანა. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, დანადგარის მუშაობის პროცესში ხმაურის დონე შეადგენს 90 დბა-ს. კვლევის ეტაპზე ხმაურზე ზემოქმედების გაანგარიშება ჩატარდა 500 მ-ით დაცილებული უახლოესი მოსახლისათვის. აღნიშნულ შემთხვევაში ხმაურის დონედ განისაზღვრა 39,3 დბა.

საქმიანობის განხორციელების პროცესში წარმოიქმნება როგორც საყოფაცხოვრებო, სამშენებლო, ასევე საწარმოო მათ შორის სახიფათო ნარჩენები. სკრინინგის განცხადების მიხედვით, სამსხვრევი ხაზის ექსპლუატაციის პროცესში წარმოიქმნება დაახლოებით 2500 ტონა შლამი. ასევე მოსალოდნელია ლითონის სხვადასხვა ზომის ნარჩენების წარმოქმნა, რომელთა დასაწყობება დაგეგმილია საწარმოს ტერიტორიაზე, შემდგომი გამოყენებისთვის. განცხადების მიხედვით, სამსხვრევი ხაზის მშენებლობისა და ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ნარჩენების მართვის მიზნით დაგეგმილია ფეროშენადნობთა ქარხნის არსებული ნარჩენების მართვის გეგმის განახლება.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის თანახმად, მოსალოდნელია კუმულაციური ზემოქმედება არსებულ ფეროშენადნობთა ქარხანასთან, გარდა ამისა, კამერალური გადამოწმების შედეგად აღმოჩნდა, რომ საპროექტო ტერიტორიიდან 350 მეტრში განთავსებულია საცხოვრებელი ზონა, ხოლო მავნე ნივთიერებათა ატმოსფერულ ჰაერში გაფრქვევა წარმოდგენილი სკრინინგის განცხადებით 500 მეტრზეა შეფასებული, რაც უზუსტობას წარმოადგენს და დამატებით შესწავლას საჭიროებს. ასევე, საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარედ განთავსებულია შპს „დარი“-ის მანგანუმის გამამდიდრებელი ქარხანა, ქვიშა-ხრემის გადამამუშავებელი საწარმო და აღნიშნულ საწარმოებთან მიმართებაში სათანადოდ არ არის შეფასებული მოსალოდნელი

კუმულაციური ზემოქმედება, აქედან გამომდინარე აღნიშნული საკითხიც დამატებით შესწავლას და შეფასებას საჭიროებს.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, როგორც ატმოსფერულ ჰაერზე ასევე, აკუსტიკური ხმაურით გამოწვეული ზემოქმედება უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან შეფასებულია 500 მეტრიან რადიუსზე რაც ასევე დამატებით შესწავლას საჭიროებს.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება მიმდინარე წლის 11 ივნისს გამოქვეყნდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასებით, დაგეგმილია წიდის სამსხვრევ-დამხარისხებელი საწარმოს მოწყობა და ექსპლუატაცია ანთროპოგენულად სახეცვლილ ტერიტორიაზე, სადაც განთავსებულია ფეროშენადნობთა ქარხანა, თავისი დამხმარე ინფრასტრუქტურით, ასევე ტერიტორიის გარშემო განლაგებულია სხვადასხვა დანიშნულების საწარმო ობიექტები და იმის გათვალისწინებით, რომ ზემოაღნიშნული საწარმოში დაგეგმილია დიდი მოცულობით-49500 ტ. წიდის გადამამუშავება მოსალოდნელია მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, როგორც უახლოეს დასახლებულ პუნქტთან მიმართებაში, ასევე გარემოს სხვადასხვა კომპონენტებზე.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი“-ს მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის მე-5 მუხლის მე-12 ნაწილის საფუძველზე

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ შპს „ჯი თი ემ გრუპ“-ის ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, სოფ. არგვეთას ტერიტორიაზე მეტალურგიული წარმოების (ფეროშენადნობთა ქარხანა) ექსპლუატაციის პირობების ცვლილება (წიდის სამსხვრევ-დამხარისხებელი ხაზის მოწყობა და ექსპლუატაცია) **დაექვემდებაროს** გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;
2. შპს „ჯი თი ემ გრუპი“ ვალდებულია უზრუნველყოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-8 მუხლით დადგენილი სკოპინგის პროცედურის გავლა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს შპს „ჯი თი ემ გრუპს“;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს შპს „ჯი თი ემ გრუპის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-

12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის განმავლობაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი